

BLOCKCHAIN VE KRİPTO PARALAR

ARAŞTIRMA

DORUK DEMİR

BULLEKON - Piyasa ve Ekonomi Araştırma Departmanı

İÇİNDEKİLER

Blockchain Teknolojisi Nedir ?.....	2
Blockchain Teknolojisi Nasıl Ortaya Çıkmıştır?	2
Blockchain Teknoloji Nerelerde Kullanılabilir yada Kullanılabilme İhtimali Vardır ?	2
Kripto Para Nedir?	3
Kripto Para Kullanmanın Avantajları	3
Kripto Paraların Sayısal Değerleri	4
En Güvenilir 5 Küresel Kripto Para Borsaları	4
En Güvenilir 5 Yerel Kripto Para Borsaları.....	5
Kripto Paralar Ve Blockchainin Gelecekteki Yeri	5
Kripto Paraların Güvenilirliği	5
ABD Merkez Bankası'nın (FED) Kripto Paraya Yaklaşımı	6

BLOCKCHAIN TEKNOLOJİSİ NEDİR ?

Blockchain kelimesinin Türkçe karşılığı tam olarak “blok zinciridir”. Bu bağlamda “blok” ve “zincir” kelimelerini söylediğimizde, aslında halka açık bir veri tabanında (“chain”) saklanan dijital bilgilerden (“block”) bahsediyoruz. Şifrelenmiş işlem takibini sağlayan dağıtık yapıdaki bir veritabanı sistemidir. Ayrıca sistemi değiştirmeyi, hacklemeyi veya aldatmayı zorlaştıracak veya imkansız hale getirecek şekilde bilgi kaydetme sistemidir.

Aslında blockchain üzerindeki tüm bilgisayar sistemleri ağında çoğaltılan ve dağıtılan işlemlerin dijital bir defteridir. Zincirdeki her blok bir dizi işlem içerir ve blok zincirinde her yeni işlem gerçekleştiğinde, bu işlemin bir kaydı her katılımcının defterine eklenir. Birden fazla katılımcı tarafından yönetilen merkezi olmayan veri tabanı dağıtılmış defter teknolojisi (DDT) olarak bilinir.

Blockchain, işlemlerin “hash” adı verilen değişmez bir kripto grafik imza ile kaydedildiği bir dağıtılmış defter teknolojisi türüdür.

BLOCKCHAIN TEKNOLOJİSİ NASIL ORTAYA ÇIKMIŞTIR?

2008 yılında Amerika’da patlak veren ekonomik kriz ile birlikte bankalara, Amerika Merkez Bankası’na, derecelendirme kurumlarına, hatta hükümete bile güven önemli ölçüde azaldı. Piyasada kargaşa artmışken 2008’in Kasım ayında Cypherpunk Mail Grubu’na bir gönderi geldi. Yazarının Satoshi Nakamoto olduğu bir manifesto. Satoshi Nakamoto’nun bu yazısında bitcoin ve blockchain teknolojisinden bahsedilmektedir.

BLOCKCHAIN TEKNOLOJİ NERELERDE KULLANILABİLİR YADA KULLANILABİLME İHTİMALİ VARDIR ?

Blockchain teknolojisi çeşitli alanlarda kullanılmaktadır. Her geçen yıl bu kullanım alanları artmaktadır. Bunlardan bazıları şunlardır:

- Kripto Paralar
- Finans sektörü
- Oyun sektörü
- Seçimlerde
- Ağ güvenliği
- Tedarik zinciri yönetimi
- Sosyal yardım alanı

Blockchain teknolojisini gün geçtikçe gündelik hayatımızda daha da fazla yer bulacaktır. Belki de farkında olmadan bile kullanmış olabiliriz bu sistemi. Hatta Dünya Ekonomik Forumu’na göre 2025 yılına kadar global GSYİH’nin %10’nun blockchain sektöründe depolanacağını tahmin ediyor.

Şimdi de Satoshi Nakatomo'nun yazısında ilk defa ortaya çıkan bitcoin ve kripto paraların ne olduğuna bakalım.

KRİPTO PARA NEDİR?

İnternet aracılığıyla kullanılan, hiçbir merkezi otoriteye ya da aracı kuruma bağlı olmayan, sanal bir para birimleridir. Kripto paralar alışverişi fiziksel paradan farklı olarak, sanal cüzdanlar üzerinden dijital bilgi değişimi ile sağlanmaktadır. İletilen verinin ve sistemin güvenliği kriptografi ile sağlandığından bu ismi alırlar. **Kripto paraların öncüsü bitcoindir.**

Londra merkezli bir kripto para depolama, cüzdan hizmetleri ve alım-satım platformu Luno tarafından yapılan araştırmaya göre piyasada değeri en yüksek olan kripto para birimi şunlardır:

- Bitcoin (BTC)
- Ethereum (ETH)
- Ripple (XRP)
- Bitcoin SV (BSV)
- EOS (EOS)
- Bitcoin Cash (BCH)
- Binance Coin (BNB)
- Monero (XRM)

Bu kripto paralar günümüzde oldukça fazla yerde kullanılmaktadır. Peki insanlar neden bu kripto paraları kullandıklarına bakalım.

KRİPTO PARA KULLANMANIN AVANTAJLARI

Günümüzde kullanılan para birimlerinin oluşturduğu sıkıntıların çoğuna çözüm bulmuş gibi avantajları vardır. Bunlardan bazıları:

- Zaman sınırlaması yoktur. İstedığınız zaman bu paralar ile işlem yapabilirsiniz.
- Yer sınırlaması da yoktur. İstedığınız yerden bu paraları gönderip alabilirsiniz.
- Para transferi oldukça hızlıdır.
- Sanal cüzdanlar ile saklaması oldukça kolaydır.
- Ülkelerin ekonomik ve sosyopolitik durumlarından etkilenmezler
- Parayı basmak gibi masrafları bulunmazlar.

Ve ilk bitcoin ile alışveriş 22 Mayıs 2010 tarihinde 10.000 Bitcoin karşılığında pizza alımı ile gerçekleşmiştir. Ayrıca kripto paraların madenciliği yapılmaktadır ve kripto paraların ilki olan bitcoinden en fazla 21 milyon tane olacak şekilde tasarlanmıştır

Ayrıca kripto paraların kullanılması ile şu günlerde hayatımızda olan Covid-19 hastalığının insanlar arasında bu kadar çabuk yayılmasının etkilerinden biri olan fiziksel para alışverişinin de önüne geçmektedir. Bu hastalığının bu kadar çabuk yayılmasının sebeplerinden biri fiziksel para ile gün

içerisinde oldukça fazla temas etmemiz yatmaktadır. Kripto paralar ile bu tarz durumlarında önüne geçilebilmektedir.

KRİPTO PARALARIN SAYISAL DEĞERLERİ

Kripto Para	Piyasa Değeri	Fiyat	Dolaşan Arz
Bitcoin	\$125.812.370.122	\$6.868,20	18.318.112 BTC
Ethereum	\$17.534.187.022	\$158,72	110.473.329 ETH
Ripple	\$8.297.789.271	\$0,188676	43.978.966.311 XRP
Tether	\$6.340.149.167	\$0,996717	6.361.032.509 USDT
Bitcoin Cash	\$4.299.384.812	\$233,95	18.377.306 BCH
Bitcoin SV	\$3.391.036.042	\$184,54	18.375.708 BSV
Litecoin	\$2.735.463.970	\$42,42	64.485.032 LTC
EOS	\$2.317.471.197	\$2,51	921.696.933 EOS
Binance Coin	\$2.163.381.186	\$13,91	155.536.713 BNB
Tezos	\$1.406.070.648	\$1,99	706.664.462 XTZ
Chainlink	\$1.150.927.106	\$3,29	350.000.000 LINK

11.04.2020 tarihinde Coinmarketcap sitesinden alınmıştır.

11.04.2020 tarihi itibarıyla dünya üzerinde 5315 tane kripto para birimi vardır. Ve bu kripto paraların toplam piyasa değerleri \$196.259.825.472'dir.

2009-2019 yılları arasında Bitcoin işlem hacmi ve fiyat değişimi.

EN GÜVENİLİR 5 KÜRESEL KRİPTO PARA BORSALARI

- ❖ Binance
- ❖ Coinbase Pro
- ❖ Bithumb
- ❖ Kraken
- ❖ Bitfinex

EN GÜVENİLİR 5 YEREL KRİPTO PARA BORSALARI

- ❖ BTCTurk
- ❖ Paribu
- ❖ Bitexlive
- ❖ Coinzo
- ❖ Vebitcoin

KRİPTO PARALAR VE BLOCKCHAINİNİN GELECEKTEKİ YERİ

Forbes'a göre zamanla blockchaine olan güvenin artması beklenmekte. Ayrıca zamanla blockhainnin her sektörün içinde yer edinmesi muhtemel. Yakın gelecekte, şirket içi kritik veriler, bulut ve uzak tesisleri bir araya getiren dağıtılmış veri depolarında yer alacak ve blockchain işlemsel bütünlük için bir kurtarıcı olarak ortaya çıkacağı düşünülmektedir. Blockchain kullanıcıların ondan beklediği güveni sağlarsa oldukça fazla yerde karşımızda çıkacaktır. Ancak şuan için tam olarak olgunlaşmamış bir teknoloji diyebiliriz. Ayrıca blockchainnin geleceğinde uluslararası kuruluşların ve devletlerin kripto paralara karşı tutumunun da etkili olabileceğini söyleyebiliriz.

Şimdi gelelim başta bitcoin olmak üzere ve altcoin olarak tabir edilen diğer kripto paraların geleceğinden bahsetmeye. **Aslında herkesin kafasında şu soru var 'kripto paralar basılı kağıt para yada madeni paraların yerini alabilir mi?'. Bu soruyu cevaplandırmak için henüz çok erken bunun en büyük sebebi de insanlara hala tam olarak bir güven duygusu aşılayamamış olmasıdır. Bununda önüne geçmek için kripto paraların küresel borsalarda işlemlere tabi olma olasılığı var. Bu durum da blockchaine daha fazla güvenilirlik katarak onların geleneksel para birimlerine alternatif olarak kullanımlarını arttırabilir. Hatta Harvard Üniversitesi Ekonomi ve Kamu Politikaları Profesörü Kenneth Rogoff, önümüzdeki beş yıl boyunca dijital para birimlerinin piyasa büyüklüğünü patlatabileceğini ileri sürüyor. Rogoff piyasaların hacminin beş yılda 5-10 trilyon dolara tırmanacağını iddia ediyor.**

Aslında kripto paraların ve blockchainnin gelecekteki yerini tartışırken dünyadaki kriz anlarındaki sorunların çözümünde nerelerde yer aldığına bakarak uzun vadede kripto paraların ve blockchainin ne gibi değişimlere uğrayarak hayatımızda nasıl bir yer edinebileceğini bulabiliriz. Özellikle şu dönemlerde dünyada yaşanmakta olan Covid-19 pandemisinden dolayı ülkelerin finansal açıdan büyük sıkıntılara uğrayacağını hepimiz tahmin edebiliyoruz. Bu durumda dolaylı yollardan çeşitli fiziksel paraların değer kaybına neden olacaktır ve bu günlerde birazda dijital paralara daha sempatik bakılmaya başlanmıştır. **Para değerini koruması dışında da şu kriz anlarında dünyada çeşitli bağış organizasyonlarının daha adil ve şeffaf olması için blockchain tabanlı sistemler kullanılmaya başlanmıştır. Hayatın normale döndüğü zamanlarda bu tarz kullanımların yaygınlaşması beklenmektedir. Ve bu durumun blockchain ile gelecekte dijitalleşmenin giderek artacağını gösterebileceğini söyleyebiliriz.**

KRİPTO PARALARIN GÜVENİLİRLİĞİ

Kripto paraların en az geleceği kadar güvenilirliği de tartışmaya açık bir konudur. Ve tabi güvenilemez olabileceğine dair bazı sebepler sunulmaktadır. Bunlardan biri, paranızın sıfırlanma ihtimalidir. **Genellikle aldığınız kripto paraları, donanım cüzdanlarında saklamanız önerilir ve bunun önerilmesinin en büyük sebebi de aldığınız kripto paranın hepsi yalnızca tek borsada olması ve o kripto para borsası batarsa da faaliyetlerini bir anda sonlandırıp ortadan kaybolması durumunda paranız sıfırlanacak olmasının önüne geçmez. Ayrıca ülkemizde bu borsalar ile ilgili özel bir yetkilendirme yoktur yani yasal olarak**

haklarınız korunamamaktadır. Bu durumda da borsalarda usulsüzce kapanmalara olup kripto para kullanıcılarının paralarını riske atmaktadır.

ABD MERKEZ BANKASI'NIN (FED) KRİPTO PARAYA YAKLAŞIMI

Dünya ekonomisinde oldukça fazla söz sahibi olan FED'in kripto para ile ilgili tutumuna bakalım. Sizlerde bildiği gibi dünya ekonomisinde en fazla kullanılan para birimi FED'in kontrolünde olan Amerikan Dolarıdır ve bu sayede ABD'nin uluslararası ticarete çok fazla sözü geçmektedir. Başta Çin ve Rusya olmak üzere Amerikan Doları'nın uluslararası ticaretteki bu üstünlüğü yıkmak için bazı sektörlerdeki ödemelerinde kendi para birimlerini de kullanmaktadır hatta Çin petrol alışverişinde kullandığı Yuan'a karşılık olarak ticaret yaptıkları şirketlere istedikleri zaman ellerindeki Yuan karşılığı altın verilebileceğini belirtmiştir. Ve bu hareketiyle yeni küresel para birimi olabileceğini öne sürmektedir.

FED'de küresel para gücünü kaybetmemek adına dijital para biriminde de birinciliğini diğer ülkelere kaptırmak istememektedir. Ayrıca zaten fiziksel para sistemi ile bütün kontroller ABD 'de iken dijital paraya geçiş ile bütün üstünlüklerini ve kontrol edilebilirliği kaybedecektir. **Bunun olmaması adına ABD Merkez Bankası Fedcoin fikrini ortaya çıkmıştır.**

İktisat yazarı Robert Wenzel, ABD Merkez Bankası'nı kendi dijital parasına sahip olma riskinin daha da derin olabileceği konusuna endişe ile yaklaşıyor. **Ve ABD Merkez Bankası tarafından yaratılan bu dijital para, bir devlet kurumu tarafından şimdiye kadar atılan en tehlikeli adımlardan biri olabileceğini, bir ekonomideki tüm işlemleri izleme ve herhangi bir nedenle işlemleri yasaklama kabiliyetiyle dijital bir para birimi yaratma potansiyelini hükümetin ellerine bırakacağını, gelecekteki bireysel özgürlük açısından, bu bir kabus olabileceğini düşünmektedir. Fedcoin fikrinin arkasında blockchain teknolojisi ile birlikte, üçüncü bir tarafça erişilebilen ve izlenebilen platformlar oluşturulacak ki bu da anonim işlemlere izin veren kripto para fikriyle oldukça ters düşmektedir.**

Bu belge, rapor veya araştırma dosyası (pdf) Bullekon tarafından hazırlanmıştır. Ne surette olursa olsun izin alınmadan kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve paylaşılamaz. İzin alarak ve kaynak göstererek paylaşımı serbesttir. Yukarıda ki yazılı metinler araştırmayı yapan departman görevlisine aittir. Yasal hakları Bullekon elinde tutar. Güvenilirlik okuyucunun sorumluluğundadır. Araştırmalar tamamen objektif olarak yapılmaktadır.

Burada yer alan bilgiler Bullekon.com tarafından bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan fiyatlar, veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez; içerik, haber verilmeksizin değiştirilebilir. Tüm veriler, Bullekon.com tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan alınmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan Bullekon.com sorumlu değildir.